

Sowie opowieści

Pętla turystyczna Sokolec – Góry Sowie

PROJEKT REALIZOWANY W OBSZARZE

Fauna i flora Gór Sowich

RÓWNOWAGA, KTÓRA ZACZYNA SIĘ OD ROŚLIN

Góry Sowie to miejsce, w którym przyroda znowu może tworzyć własny, naturalny porządek.

Silny rozwój górnictwa, przemysłu i rolnictwa w XIX wieku mocno przemienił ten rejon, na szczęście jest to już przeszłością i obecnie nacisk kładzie się na zrównoważone wykorzystanie naturalnych walorów przyrodniczych i niezwykłego piękna tych gór. Dziś takie podejście określamy jako permakulturę – współpracę z naturą i wykorzystanie jej procesów zamiast ich kontrolowania.

Sieć życia

KAŻDA ROŚLINA JEST POCZĄTKIEM TEJ HISTORII

Przyciąga owady, które się nią żywią lub w niej chronią. Owady stają się pokarmem dla kolejnych organizmów. W ten sposób powstaje system powiązań, który sam się reguluje.

Im większa różnorodność roślin, tym stabilniejsze i bardziej bogate środowisko.

Środowisko i jego mieszkańcy

Zróżnicowany krajobraz Gór Sowich – lasy, łąki, potoki i podmokłe tereny – tworzy warunki dla wielu gatunków zwierząt.

W lasach spotkać można jelenie, sarny, dziki oraz drapieżniki, takie jak lisy czy wilki. W czasie nocnych spacerów można napotkać popielice. Wśród ptaków charakterystyczne typowo górskie gatunki takie jak pluszcz, orzechówka, rzadkie bociany czarne i trzmielojady czy sowy, m.in. włochatki, sóweczki puszczyki, a nawet puchacza. Wszystkie te gatunki od wieków związane z tym krajobrazem.

W wilgotnych siedliskach żyją salamandra plamista i traszki, należące do gatunków wrażliwych na zmiany środowiska. Lasy i przestrzenie nad wodą wykorzystywane są przez nietoperze jako miejsca żerowania.

Obecność tych zwierząt wskazuje, że Góry Sowie wciąż zachowały swój naturalny charakter i wysokie walory przyrodnicze.

Grafika ma charakter poglądowy i edukacyjny. Nie przedstawia szczegółów biologicznych w sposób naukowy.

Ogród, który współpracuje z naturą

To, co rośnie wokół naszych domów, ma realny wpływ na przyrodę.

Tworząc ogród, możemy wspierać lokalny ekosystem – tak jak robiono to dawniej.

Warto sadzić rośliny typowe dla tego regionu:

- krwawnik, koniczynę, dzwonki, firletkę
- macierzankę, miętę, szalwię, lebiodkę
- rośliny kwitnące od wiosny do jesieni

Na łąkach i górskich zboczach występują także rośliny chronione, m.in.:

- arnika górską
- dziewięcisz beztodygowy
- storczyki (np. kukutka)

Roślin tych nie należy zrywać ani przenosić – ich miejsce jest w naturalnym środowisku.

Proste zasady

- ✓ pozwól części ogrodu rosnąć naturalnie
- ✓ nie koś wszystkiego jednocześnie
- ✓ ogranicz stosowanie chemii
- ✓ pozostaw miejsce dla dzikich roślin
- ✓ twórz schronienia dla owadów i małych zwierząt

Nie wprowadzaj gatunków obcych i inwazyjnych.

Człowiek jako część przyrody

Człowiek nie stoi obok natury – jest jej częścią.

To, jakie rośliny sadzimy i jak dbamy o otoczenie, wpływa na obecność owadów i zwierząt w naszym najbliższym środowisku.

Wróć do naturalnego rytmu

Nie trzeba wiele, by wspierać przyrodę. Czasem wystarczy pozwolić jej działać.

To, co zasadzisz dziś, stanie się częścią życia jutra.

Zegarnij

MAPA MBDL

PĘTLA TURYSTYCZNA
Sowie Opowieści

PROJEKT BAT GRANTS
Ochrona Nietoperzy

LIFE PODKOWIEC PLUS: back to the forest – holistic conservation of bat breeding habitats

LIFE20 NAT/PL/001427

Projekt LIFE+ Podkowiec Towers to międzynarodowy program ochrony nietoperzy i ich siedlisk.

Jego celem jest zabezpieczanie siedlisk i stanowisk nietoperzy, w tym podziemi oraz edukacja odwiedzających.

Ścieżkę dofinansowano w ramach Bat Grants ze środków projektu LIFE20 NAT/PL/001427, przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej i NFOŚiGW.

Prezentowana informacja odzwierciedla jedynie poglądy autorów i w żadnym wypadku nie stanowi oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej.

Komisja Europejska ani żadna osoba działająca w jej imieniu, nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania informacji tu zawartych.

Historia i legendy Sokolca

WIEŚ UKRYTA WŚRÓD GÓR

Sokolec, dawniej **Falkenberg** („Sokola Góra”), powstał jako niewielka osada górską rozwijająca się od XVII–XVIII wieku. Położony u podnóża Wielkiej Sowy, przy rozdrożu górskich dróg i ścieżek, od początku był miejscem związanym z naturą i wędrówką.

Życie mieszkańców było proste i podporządkowane rytmowi przyrody. Zajmowali się rolnictwem, hodowlą zwierząt oraz rzemiosłem — szczególnie tkactwem, które przez lata stanowiło ważne źródło utrzymania. W wielu domach pracowały krosna, a tkaniny trafiały do okolicznych miejscowości.

Rozproszone domy z drewna i kamienia wtapiały się w krajobraz, tworząc charakterystyczną górska zabudowę.

Od ciszy do turystyki

Z czasem Sokolec zaczął przyciągać turystów. Już w XIX wieku powstawały tu pierwsze schroniska, a okolica była określana jako „mała Szwajcaria” ze względu na malowniczy, górski krajobraz.

Na przełomie XIX i XX wieku rozwijały się tu także sporty zimowe. Uprawiano narciarstwo, w tym wędrówki na nartach, a w Sokolcu funkcjonowała skocznia narciarska.

Po II wojnie światowej nastąpił dalszy rozwój infrastruktury narciarskiej — powstały wyciągi oraz przygotowane trasy, które do dziś stanowią ważny element zimowego charakteru tej miejscowości.

Góry, które skrywają tajemnice

Podczas II wojny światowej spokojny rytm wsi został przerwany. W okolicznych górach rozpoczęto drażnienie sztolni będących częścią kompleksu znanego jako projekt „Riese” zamieniając ten teren w „wielką budowę”.

Do dziś nie wiadomo, jakie było jego pełne przeznaczenie. Pozostałości tych działań wciąż można odnaleźć w terenie — ukryte w lesie i skałach, wpisane w krajobraz Gór Sowich.

Miejsce, które wciąż żyje

Dziś Sokolec ponownie przyciąga ludzi — tych, którzy szukają ciszy, przestrzeni i kontaktu z naturą.

Powstają nowe inicjatywy, a mieszkańcy — w tym Koło Gospodyń Wiejskich oraz młodsze pokolenia — dbają o zachowanie lokalnych tradycji i budowanie tożsamości miejsca.

Wędruj przez Sokolec

Układ dróg i ścieżek sprawia, że niemal z każdego miejsca w Sokolcu można wyruszyć w góry.

Tworzona pętla turystyczna łączy te trasy, prowadząc przez najciekawsze fragmenty wsi i jej otoczenia, pozwalając odkrywać je na nowo.

Sowie opowieści

Mówi się, że Góry Sowie mają swój własny rytm.

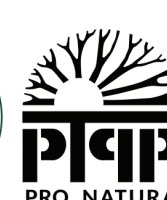
Że każda ścieżka prowadzi gdzieś dalej, niż pokazuje mapa.

Może dlatego tak łatwo tu zostać na dłużej.

Zatrzymaj się. To miejsce ma swoją historię.

Grafika ma charakter poglądowy i edukacyjny. Nie przedstawia szczegółów biologicznych w sposób naukowy.

LIFE PODKOWIEC PLUS: back to the forest – holistic conservation of bat breeding habitats

LIFE20 NAT/PL/001427

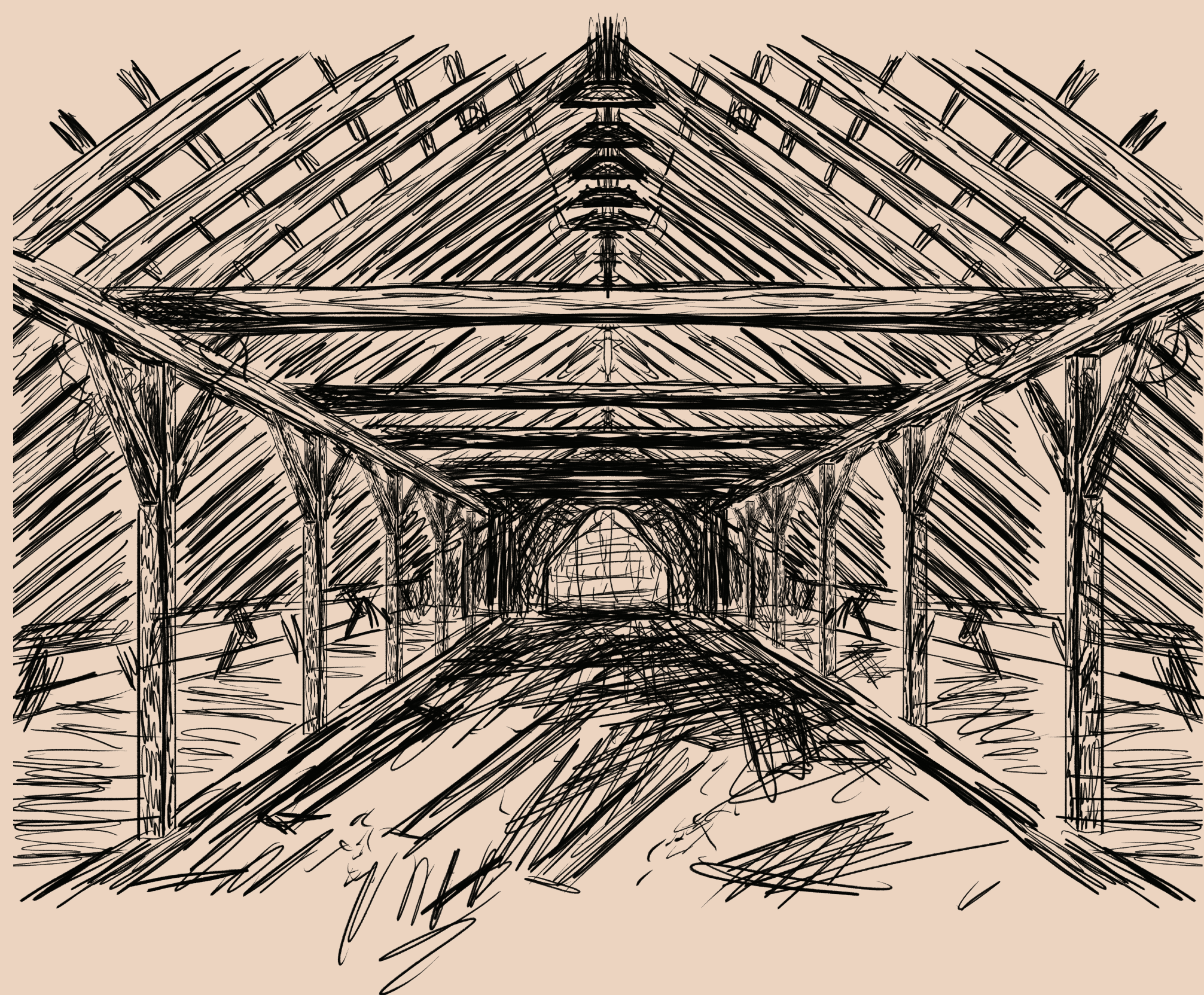
Projekt LIFE+ Podkowiec Towers to międzynarodowy program ochrony nietoperzy i ich siedlisk.

Jego celem jest zabezpieczanie siedlisk i stanowisk nietoperzy, w tym podziemi oraz edukacja odwiedzających.

Ścieżkę dofinansowano w ramach Bat Grants ze środków projektu LIFE20 NAT/PL/001427, przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej i NFOŚiGW.

Przedstawiona informacja odzwierciedla jedynie poglądy autorów i w żadnym wypadku nie stanowi oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej.

Komisja Europejska ani żadna osoba działająca w jej imieniu, nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania informacji tu zawartych.

Nietoperze blisko nas

Nietoperze od wieków żyją w pobliżu człowieka. Wykorzystują miejsca, które przypominają naturalne kryjówki – ciepłe, spokojne i trudno dostępne.

Najczęściej zasiedlają:

- 🦇 strychy domów i budynków gospodarczych,
- 🦇 wieże i poddasza kościołów,
- 🦇 szczeliny w dachach, elewacjach i pod pokryciem dachowym.

To właśnie tam, w ukryciu, tworzą kolonie rozrodcze i wychowują młode.

Jak możemy im pomóc?

Podczas remontów i prac budowlanych warto zachować lub stworzyć niewielkie szczeliny lub otwory prowadzące do strychów lub poddaszy.

Szczelinę dla nietoperzy należy wykonać jako wlot o wysokości ok. 1,5–2,5 cm w okapie lub podbitce, prowadzący do przestrzeni strychu lub pustki wentylacyjnej, tak aby nie naruszać warstwy termoizolacji dachu. Dla nietoperzy są one bezpiecznym wejściem, dla człowieka pozostają niemal niewidoczne.

Jeśli na strychu występują podkowce, otwór musi umożliwiać swobodny wlot. Podkowce nie potrafią przeciskać się przez szczeliny.

Gdzie wieszać budki?

- 🦇 na ścianach budynków, najlepiej pod okapem dachu,
- 🦇 na drzewach – najlepiej na wysokości 4-5 metrów,
- 🦇 w miejscach ciepłych, osłoniętych i spokojnych.

Budki powinny być skierowane na południe lub południowo-wschód i zawieszane tak, aby nie były narażone na niepokojenie. Nie mogą też ich zasłaniać od dołu gałęzie.

Dlaczego to takie ważne?

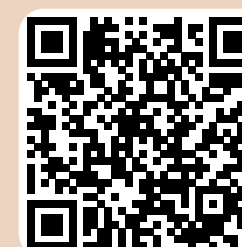
Nietoperze tracą swoje kryjówki wraz z modernizacją budynków i usuwaniem starych drzew.

Zapewnienie im miejsc schronienia to realna pomoc w ich ochronie – a jednocześnie wsparcie dla całego ekosystemu, którego są ważną częścią. Regulują liczebność nocnych owadów, w tym takich które mogą powodować szkody w lasach lub uprawach.

Nawet niewielka przestrzeń, może stać się domem dla nietoperza.

Zębkanyj

MAPA MBDL

PĘTLA TURYSTYCZNA
Sowie Opowieści

PROJEKT BAT GRANTS
Ochrona Nietoperzy

Grafika ma charakter poglądowy i edukacyjny. Nie przedstawia szczegółów biologicznych w sposób naukowy.

LIFE PODKOWIEC PLUS: back to the forest – holistic conservation of bat breeding habitats

LIFE20 NAT/PL/001427

Projekt LIFE+ Podkowiec Towers to międzynarodowy program ochrony nietoperzy i ich siedlisk.

Jego celem jest zabezpieczanie siedlisk i stanowisk nietoperzy, w tym podziemi oraz edukacja odwiedzających.

Ścieżkę dofinansowano w ramach Bat Grants ze środków projektu LIFE20 NAT/PL/001427, przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej i NFOŚiGW.

Przedstawiona informacja odzwierciedla jedynie poglądy autorów i w żadnym wypadku nie stanowi oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej.

Komisja Europejska ani żadna osoba działająca w jej imieniu, nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania informacji tu zawartych.

Sowie opowieści

Pętla turystyczna Sokolec – Góry Sowie

PROJEKT REALIZOWANY W OBSZARZE

Jesteś na trasie

PĘTLA TURYSTYCZNA „SOWIE OPOWIEŚCI” — GÓRY SOWIE

Znajdujesz się na ścieżce edukacyjnej prowadzącej przez obszar Gór Sowich. Trasa łączy elementy przyrodnicze, historyczne oraz aktywne formy poznawania terenu.

Celem pętli turystycznej jest połączenie walorów przyrodniczych, historycznych i krajoobrazowych regionu w jedną spójną trasę.

W kolejnych etapach planowany jest jej rozwój o nowe ścieżki edukacyjne, atrakcje oraz infrastrukturę turystyczną.

Organizacja

Na trasie rozmieszczono mapy i tablice edukacyjne, które:

- wskazują przebieg ścieżki,
- prowadzą do kolejnych punktów tematycznych,
- ułatwiają orientację w terenie.

Każda tablica stanowi odrębny etap ścieżki.

Mapy i informacje

Na tablicy znajdują się kody QR prowadzące do:

- mapy pętli turystycznej
- mapy MBDL
- opisów tablic i gier terenowych,
- aktualnych informacji o trasie.

Zeskanowanie kodów umożliwia korzystanie ze szlaku w wersji mobilnej.

Strefy aktywności

Na trasie wyznaczono dwa obszary gier terenowych:

Gontowa — tajemnicze sztolnie

Podziemia i świat nietoperzy

Zostań nietoperzem i odkryj warunki przetrwania

Zadania terenowe stanowią uzupełnienie ścieżki edukacyjnej i są przeznaczone dla różnych grup wiekowych.

Sokolec — Stary Las

Przyroda i orientacja w terenie

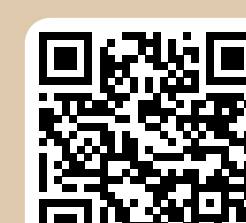
Podążaj śladami mieszkańców lasu

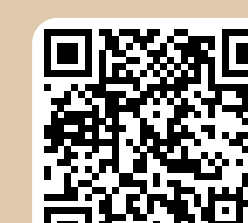
Zeskanuj

MAPA MBDL

PĘTLA TURYSTYCZNA
Sowie Opowieści

PROJEKT BAT GRANTS
Ochrona Nietoperzy

Grafika ma charakter poglądowy i edukacyjny. Nie przedstawia szczegółów biologicznych w sposób naukowy.

LIFE PODKOWIEC PLUS: back to the forest – holistic conservation of bat breeding habitats

LIFE20 NAT/PL/001427

Projekt LIFE+ Podkowiec Towers to międzynarodowy program ochrony nietoperzy i ich siedlisk.

Jego celem jest zabezpieczanie siedlisk i stanowisk nietoperzy, w tym podziemi oraz edukacja odwiedzających.

Ścieżkę dofinansowano w ramach Bat Grants ze środków projektu LIFE20 NAT/PL/001427, przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej i NFOŚiGW.

Prezentowana informacja odzwierciedla jedynie poglądy autorów i w żadnym wypadku nie stanowi oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej.

Komisja Europejska ani żadna osoba działająca w jej imieniu, nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania informacji tu zawartych.